

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/478/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

32/2012. (I. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. augusztus 15-én előterjesztett panaszja alapján indult eljárásban a 2012. január 31-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. augusztus 15-én postai úton terjesztette elő a panaszbeadványát, melyben egy 2011. augusztus 8-án történt rendőri intézkedést sérelmezett.

I.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2011. augusztus 8-án hajnali fél egykor a Budapest VII. kerület, D. u.-ban található C. nevű éjszakai mulatóban tartózkodott, ahol két korsó sört fogyasztott el.

A fogyasztásáról számlát szeretett volna kérni. A számlaadást a vendéglátóipari egység alkalmazottai megtagadták, majd az az alkalmazott, aki az ajtónál állt és a fogyasztási lapokat adta a belépőknek, durván el akarta távolítani a panaszost a helyiségből, ki akarta lökni az utcára.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Tekintettel arra, hogy a panaszos veszélyben érezte magát, segítséget kért mobiltelefonon a rendőrségtől. A panaszos hívására két rendőr meg is jelent az éjszakai bárban, akik megkérdezték a panaszost, hogy miért hívta ki őket. A panaszos elmondta, hogy a bár egyik alkalmazottja inzultálta, különféle trágár szavakkal illette, és fizikai erőszakkal el akarta távolítani a helyiségből, emiatt vészhelyzetben érezte magát, és ezért kért tőlük segítséget. A rendőrök közölték a panaszossal, hogy álláspontjuk szerint testi sértés nem történt, „vér nem folyik”, ezért ők semmiféle intézkedést nem tesznek, viszont a panaszost fel fogják jelenteni. A panaszos erre megkérdezte a rendőröktől, hogy miért akarják feljelenteni. A rendőrök nem válaszoltak, hanem elhagyták a helyiséget, és be akartak ülni a járőrkocsiba. A panaszos utánuk ment, az alkalmazott eközben továbbra is lökdöste. A járőrkocsi bal első ajtaját, amely nyitva volt, a panaszos megfogta, és újra megkérdezte a vezető ülésen ülő rendőrt, hogy miért őt akarja feljelenteni.

A rendőr továbbra sem válaszolt, de a másik ülésen ülő rendőr felkiáltott, hogy „bilincset rá!”. Ekkor mindketten kiugrottak a járőrkocsiból, teljes erőből, durván hátratekerték a panaszos kezeit, és nagyon szorosan megbilincselték. A panaszost ezután „bedobták” a járőrkocsi hátsó ülésére oly módon, hogy a panaszos fejét a hátsó ajtó fölötti ívbe beverte, ami miatt rendkívül fájdalmas sérülése keletkezett (fejtetői vérömleny).

A rendőrautóban ülve a panaszos többször könyörgött, hogy lazítsák meg a bilincset, mert az iszonyatosan fájdalmakat és sérüléseket okoz, de a rendőrök ahelyett, hogy segítettek volna, többször nagy gázt adtak, majd hirtelen lefékeztek, ezáltal a bilincs még szorosabbra húzódott a kezén, és tehetetlenségénél fogva a panaszos többször is megütötte magát.

A rendőrkapitányságnál kiszállították, majd bevitték az előállítóba.

Mindezek alapján kéri a szerinte szakszerűtlen és jogszerűtlen rendőri intézkedés vizsgálatát, amely során neki rendkívül durva módon, indokolatlanul, testi sérülést okozva jártak el, a panaszos emberi méltóságába belegázoltak, teljes mértékben megalázták, kiszolgáltatott helyzetével visszaéltek, és minden alap nélkül embertelenül bántak vele.

2) A panaszos csatolta a városi rendelőben 2011. augusztus 8-án felvett látleletet. Az előzményeknél az alábbiakat rögzíti az irat. A sértett elmondása szerint aznap megközelítően hajnali fél egykor betért a Budapest, D. utcában található C. nevű éjszakai mulató helyre, ahol elfogyasztott 2 korsó sört. A harmadik ital megrendelésnél jelezte, hogy a mulató kirakatában látható és 5000 Ft-ba kerülő POPPERS nevű terméket szeretné megvenni, de a korábbi fogyasztásáról és a kirakatban látott termékről is áfás számlát kér. A pincér tájékoztatta, hogy a POPPERS-ről számlát nem tud adni, de ha most azonnal készpénzben kifizeti a panaszos, akkor meg is kaphatja. A panaszos azonban ezután is ragaszkodott ahhoz, hogy fogyasztását számlával igazolják. A pincér azonban már nem szolgálta ki a harmadik sörrel, elkerülte őt. A panaszos a bár pincehelyiségéből felment a földszintre, hogy a bár hangos zenéje ne akadályozza a telefonálásban, tudakozóban megérdeklődte az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (továbbiakban: APEH) telefonszámát, amit azonban ezután sikertelenül hívott. Ezt követően a bejáratnál álló portás szidalmazni kezdte, le „vénbuzizta”, és kifelé taszigálta azért, hogy mögötte becsukja az ajtót, noha a szórakozóhely hajnali 4-óraig tart nyitva. A panaszos igyekezett az erőszaknak passzívan ellenállni azzal, hogy felhívta 107-es rendőrségi számot bejelentve azt, hogy bántalmazták „szóban és tettben” is. Néhány perc múlva 2 fiatal rendőr jelent meg a bár földszinti halljában és megkérdezték, hogy miért hívta őket, amire válaszul a panaszos elpanaszolta a történeteket. Válaszul jelezték, hogy mivel vér nem folyik,

indokolatlanul zaklatta a panaszos őket, és ezzel elindultak a bár kijárat felé. A panaszos utánuk ment, mivel korábban elhangzott a rendőrök szájából, hogy ellene eljárást kezdeményeznek, de azt nem mondták meg, hogy mi okból. Ekkor azonban a panaszost a portás megpróbálta kitolni az ajtón, aminek során a panaszos bal combja a kijárat ajtó és ajtófélfá közé szorult. Ekkor észlelte, hogy a rendőrök be akarnak szállni a rendőrautóba, és el kívánják hagyni a helyszínt anélkül, hogy a panaszos ellen irányuló feljelentés okáról tájékoztatták volna. Ezért a még be nem záródott rendőrautó ajtaját a panaszos megfogta, és azt egyhelyben kézben tartotta, nem rángatta, igaz nem is hagyta, hogy azt becsukják, és a feltett kérdéseit válasz nélkül hagyva távozzanak. Erre az egyik rendőr elkiáltotta magát: „Na most akkor bilincset rá!”, és a rendőrök kiugrottak az autóból, a panaszos kezeit hátra tekerték, majd a bilincset akkora erővel szorították rá, hogy a panaszosnak kicsordult a könnye. A bal lapockájánál fogva bedobták a hátsó ülésre úgy, hogy a fejét beverte az ajtó fölötti ívbe. A panaszos könyörögött, hogy lazítsanak a bilincsen, mert az bevág a húsába. Erre a rendőrök válasza csupán annyi volt, hogy „erre való a bilincs”. A panaszos kérte, hogy továbbra is használják a bilincset, de ne kínzóeszközként, hanem rendeltetésének megfelelően, de a kérésének teljesítését mindkét rendőr megtagadta.

Az irat rögzíti, hogy a panaszos sérülései részben a bár alkalmazottjától származnak (a bal combjának sérülése), a többi azonban a brutális és embertelen rendőri intézkedés következménye. A panaszos mindkét kezén, a bilincsek elhelyezkedések helyén fájdalmat jelez. Fejtetője és nyaki gerince fáj, bal lapocka táji fájdalmat és bal comb középső belső területén fájdalmat panaszol. A bal csukló laterális felszínén a radius felett, 5X6 cm-es, mediális felszínén több apró hámhiánnyal 2X8 cm-es véraláfutás látható, a jobb kéz laterális felszínén apró hámsérüléssel a radius fej felett, 1,5X 2 cm-es és a mediális felszínen 2X8cm-es, szintén több apró hámhiánnyal bíró véraláfutás van. Bal comb mediális felszínén felnőtt tenyérszerű horzsolásos felület, véraláfutásos terület.

Sérülései felületesek. Helyenként lágyrészi és csuklóknál, illetve koponyánál csont fájdalmat jelez a sérüléseknek megfelelően.

A sérültet a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányságon OMSZ ellátta, sérüléseit Betadinos oldattal fertőtlenítette, kötésfelhelyezésre nem került sor. Jelenleg sem igényel egyéb szintű ellátást: a sérült, hámsérült területeket fertőtlenítették, azokat kötéssel ellátták. Sérülései 8 napon belül gyógyulnak.

3) A panaszos 7 db fényképfelvételt csatolt, amelyen a hámsérülései láthatóak, egyrészt a csuklón körbe, kb. 5 cm széles vörös folt, néhol kisebb varasodással, másrészt a bal comb felső részén tenyérszerű bőrpír.

4) A Testület a panaszost 2011. augusztus 29-én postai úton a panaszbeadványa egyes részeinek további pontosítására hívta fel határidő tűzése mellett, mely felhívást 2011. augusztus 31-én a panaszos helyett az előállításkor értesíteni kért munkatárs átvette, azonban a felhívásban megjelölt határidő eredménytelenül telt el.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság kapitányságvezető-helyettese 2011. október 24-én kelt értékelő jelentésében előadta, hogy a panaszolt helyen 1 óra 35 perckor r. törzszászlós és r. főtörzsőrmester intézkedett.

2011. augusztus 8-án 1 óra 30 perckor a panaszos bejelentése nyomán gépkocsizó rendőrjárőr vonult a Budapest VII. kerületben található egyik bárhoz, mert a bejelentő azt állította, hogy a szórakozóhelyen bántalmazták. A helyszínre érkező rendőrjárőr felvette kapcsolatot a bejelentővel és meghallgatta. A bejelentő elmondta, hogy a szórakozóhelyen alkoholt fogyasztott. Ez több, közelebről meg nem határozott mennyiségű sör volt. Ezt követően egy „POPPERS” megnevezésű záróizom-lazító szert kívánt vásárolni, mellyel nem szolgálták ki, illetve megtagadták a további kiszolgáltatását. A helyszínre érkezett rendőrjárőrnek elmondta, hogy bántalmazást nem szenvedett, csak azért tette a bejelentést hogy a rendőrség mindenképpen kiérkezzen. A rendőrjárőr közölte a bejelentővel, hogy a vonatkozó jogszabályok alapján, tekintettel a valótlan tartalmú bejelentésre, feljelentéssel kíván élni.

Nevezett a rendőr közlését megértette, azonban azt tudomásul nem vette.

A rendőrök ezt követően meghallgatták az adatainak zártan történő kezelését kérő, recepciós feladatokat ellátó személyt. Nevezett a rendőrök kérdéseire elmondta, hogy a bejelentő több sört fogyasztott a „melegbárként” aposztrofált C. szórakozóhelyen. Ezt követően azt kérte, hogy az általa elfogyasztott alkoholos italokat áfás számlán „POPPERS” megnevezésű záróizom-lazító szerként tüntessék fel. Ezt a személyzet megtagadta. A fogyasztásról nyugtát állítottak ki, és tekintettel ittas állapotára, távozásra szólították fel.

A rendőrök az intézkedéssel kapcsolatosan a szükséges tájékoztatást megadták, és a rendőri jelleggel ellátott járógépkocsihoz mentek. A bejelentő a járműhöz lépett és annak bal első ajtaját megfogva megakadályozta, hogy a gépkocsit vezető r. főtörzsőrmester becsukja azt.

Tekintettel nevezett agresszív magatartására, gépkocsivezető a járműből kiszállva, esti kényszerként „megfogást” alkalmazott. Ezzel a személy azon tevékenységét, mellyel a jármű ajtaját a nyitási határon túl igyekezett hátrafeszíteni, és az ajtó becsukását akadályozó, károkozó tevékenységét megtörte. Ezt követően testi kényszerként „karfeszítést” alkalmazott, az intézkedéstaktikai ajánlás szerint. Ezzel az épület falához kísért. Itt szökésének és támadásának megelőzésére „hátra helyzetben” megbilincselte. Ezután a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ülésére beültette. Az intézkedő rendőrök közül r. főtörzsőrmester vezette a személygépkocsit, ezért a jármű bal első ülésén helyezkedett el az előállítás során. A gépkocsi bal hátsó ülésén r. törzszászlós, míg a jobb hátsó ülésen a panaszos foglalt helyet. A járőr a bejelentőt a BRFK. VII. Kerületi Rendőrkapitányságra előállította.

Az esemény bekövetkeztének oka, hogy a nevezett a C. szórakozóhelyen nagy mennyiségű sört fogyasztott, mely miatt agresszív, kötekedő hangulatba került. A bejelentővel szemben alkoholszondát nem alkalmaztak.

A rendőri intézkedés jogalapja Btk. 271. §(1) bekezdésébe ütköző aszerint minősülő és aszerint büntetendő garázdaság vétség elkövetésének megalapozott gyanúja.

A kikerkező rendőrök közölték nevüket, rendfokozatukat, szolgálati jelvényük számát, illetve azt, hogy a bejelentő bántalmazásával kapcsolatos bejelentés miatt érkeztek a helyszínre. A rendőrfőnök vezetője tájékoztatta a személyt a jogorvoslat lehetőségeiről.

Az intézkedés során a panaszos és a rendőrfőnök tagjai között beszélgetés folyt. A beszélgetés keretében az intézkedő rendőrök felhívták a panaszos figyelmét, hogy nem teljesíthető arra vonatkozó kérése, mely szerint az általa elfogyasztott alkoholos italokat áfás számlán „POPPERS” megnevezésű záróizom-lazító szerként tüntessék fel. A számlaadás ezen formája rendőri intézkedés keretében sem kikényszeríthető. A főnökvezető tájékoztatta a panaszost, hogy ellene az elkövetett szabályszegésre tekintettel feljelentést tesznek, majd közölte a panaszossal, hogy a rendőrök az intézkedést befejezték. A panaszost a testi kényszer és a bilincs alkalmazása után a rendőrfőnök tagjai tájékoztatták a jogorvoslati lehetőségekről. Kényszerítő eszközként 2011. augusztus 1-jén 1 óra 50 perctől 2011. augusztus 1-jén 1 óra 58 percig alkalmaztak bilincselést. A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés nem történt, mert a késedelem veszéllyel járt volna.

A panaszos a rendőrkapitányság közelében jelezte hogy, bal csuklójában fájdalmat érzelt. Tekintettel arra, hogy ekkor a rendőrkapitányságtól már csak kb. 10 méterre voltak, az előállítás folytatódott. A panaszosról a fájdalom jelzését követően kb. 1 perc múlva a rendőrkapitányság földszinti aulájában – az előállító helyiségbe helyezést megelőzően, az épületbe lépve azonnal – levették a bilincset. Az előállítás oka a panaszos szemmel látható ittasságából fakadó agresszív magatartása volt, mellyel kísérletet tett a szolgálati személygépkocsi megrongálására. A panaszost az előállítását követően, tekintettel korábbi csukló fájdalmára, a rendőrkapitányság aulájában helyezték el a mentőszolgálat kikerkezéséig, majd az orvosi vizsgálat után a rendőrkapitányság előállító helyiségébe vitték.

A panaszost az előállítása után gyanúsítottként hallgatták ki, majd „rabosították”. A panaszos az előállítással kapcsolatos tájékoztatásokat megkapta. Annak keretében nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy előállításáról értesítsék az általa megjelölt személyt az előállításáról.

A panaszos az intézkedést követően jelezte, hogy bal csuklóján, hámhorrzsolásos elváltozás van. A panaszos rosszulétre nem panaszkodott. A rendőri intézkedést megelőzően jobb combján hámhorrzsolást szerzett. A panaszost fogdaorvos nem látta, egészségügyi intézetbe nem szállították. A panaszoshoz mentőt hívtak. 2 óra 15 perckor érkezett a rendőrkapitányságra az Országos Mentőszolgálat mentőegysége. A mentőápoló megvizsgálta a panaszost és úgy ítélte meg, hogy orvosi ellátást nem igényel, gyógyintézeti beszállítása nem szükséges. Rosszulétre nem panaszkodott. A mentő ápoló diagnózisként „enyhe felületi hámsérülést” jelölt meg, így a mentők a helyszínen hagyták.

A panaszos ellen jelenleg a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző aszerint minősülő és aszerint büntetendő garázdaság vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indított eljárást a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság. Az eljárás – az iratok elküldésekor – nyomozati szakban volt.

A r. főhadnagy, szolgálatirányító parancsnok a kényszerítő eszköz alkalmazásának kivizsgálása keretében a panaszost és az intézkedő rendőröket meghallgatta. A szolgálati gépkocsit és a helyszínt megtekintette, majd az intézkedést jog- és szakszerűnek minősítette.

2) A 2011. augusztus 8-án 2 óra 35 perckor kelt előállított nyilatkozat szerint a panaszos személyes szabadságát az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja alapján aznap 1 óra 55 perctől korlátozták. Az intézkedés során sérülése keletkezett, melyet mentő látott. A rendőri intézkedéssel kapcsolatban panasz van. Kérte az általa megjelölt személy kiértesítését, mely 2 óra 49 perckor sikeresen megtörtént.

A 2 óra 35 perckor tett nyilatkozat szerint a panaszos az előállítással, az előállító helyiségben történő elhelyezéssel, tartózkodással kapcsolatos jogairól és kötelességeitől, valamint a jogorvoslati lehetőségeiről a tájékoztatást megkapta.

Az Rtv. 25. § (2) bekezdésében megfogalmazott rendelkezésnek megfelelően (Nyilvánvalóan elírás, mert nincs ilyen jogszabályhely.), valamint az ORFK leiratában rögzített 5 órát meghaladó fogvatartás esetén igénybe vehető élelmezéssel kapcsolatosan kijelentette, hogy élelmiszer ellátást kér.

A 9 óra 5 perckor tett nyilatkozási rész szerint az élelmiszer ellátást megkapta, a fogvatartása ideje alatt panasz nem keletkezett, elbocsátására 2011. augusztus 8-án 9 óra 5 perckor került sor.

3) Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 2011. augusztus 8-án kelt jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerint igazoltatták, majd az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérést követően elfogták.

Az intézkedés helyszínén vele szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert, illetve az Rtv. 48. § b) pontja alapján a támadás megakadályozása végett bilincset alkalmaztak.

Az intézkedés során szerzett sérülés (bal csuklón könnyű fokú hámsérülés) ellátása végett orvosról intézkedtek. Az intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása anyagi kárt nem okozott. A panaszos hozzátartozójának vagy képviselőjének kiértesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása az alábbiakat tartalmazza: a r. főtörzsőrmester és a r. törzsszázlós az ügyelet utasítására jelent meg 1 óra 35 perckor a bárnál, mivel onnan a panaszos telefonon bejelentést tett a Központi Ügyeletre arról, hogy őt ott bántalmazták. A helyszínen a rendőrök meghallgatták a láthatóan ittas állapotban lévő bejelentőt, aki elmondta, hogy a szórakozóhelyen több sört fogyasztott, valamint vásárolni szeretett volna egy POPPERS nevű záróizom-lazító szert, amivel nem szolgálták ki. Ezt követően a POPPERS-ről áfás számlát is akart kérni, amelyet nem adtak neki, sőt ezt követően már egyéb termékkel sem szolgálták ki, ezért értesítette a rendőrséget. A bejelentésben szereplő bántalmazása rákérdezve elmondta, hogy nem bántalmazták, azt csak azért jelentette be, hogy a rendőrség biztosan kijöjjön a helyszínre. A panaszossal közölték, hogy cselekményével a valótlan bejelentés szabálysértését követte el, amiért vele szemben feljelentéssel fognak élni. A rendőrök közlését nem volt hajlandó tudomásul venni és megérteni. Ezt követően meghallgatták a bár recepciósát, aki elmondta, hogy a panaszos több sört is fogyasztott náluk, majd egy POPPERS nevű záróizom-lazító szert akart rendelni, és annak értékéről áfa-s számlát is szeretett volna kérni úgy, hogy a számlán sörök értéke is úgy legyen feltüntetve, mintha POPPERS nevű záróizom-lazító szert vásárolt volna. A személyzet a kérését nem volt hajlandó teljesíteni, és távozásra szólította fel.

A panaszosnak a rendőrök megpróbálták több alkalommal elmagyarázni, hogy a személyzet helyesen járt el, amikor a kérését nem teljesítette, de azt megérteni nem volt hajlandó. Az esettel kapcsolatosan érintett személyek adatait a KIR-ben és a SIS-ben ellenőrizték, ott egyikük sem szerepelt. Ezt követően a panaszossal közölték, hogy az intézkedést befejezték és arról jelentést fognak készíteni. Majd a bárból a panaszossal együtt kimenve, beszálltak a rendőrök a szolgálati gépkocsiba. Ekkor a panaszos a szolgálati gépkocsi nyitott bal első ajtaján az ablakkeret felső részét megfogta, és annál fogva az ajtót a gépkocsi eleje felé kezdte el rángatni olyan erővel, hogy az ajtó több esetben megreccsent, és az, hogy nem rongálódott meg csupán annak köszönhető, hogy a vezetőülésben ülő r. főtörzsőrmester fogta az ajtó belső felén lévő markolatot.

A r. főtörzsőrmester az ajtót folyamatosan tartva a gépkocsiból kiszállt, és a panaszos ruházatát a mellkasánál megfogva őt a gépkocsitól eltolta, majd vele szemben testi kényszert alkalmazott, amely a panaszos karjának hátrafeszítéséből állt. Ezt követően a panaszos karjait kb. 1 óra 50 perckor hátra helyzetben megbilincseltek, és közölték vele, hogy az általa tanúsított garázda magatartás miatt, a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányságra előállítják.

A panaszos gépkocsiba történő elhelyezését követően tanúkutatást kezdeményeztek a rendőrök, melynek során megkérdezték a bár recepciósát, aki úgy nyilatkozott, hogy az utcán történeteket nem kísérte figyelemmel.

Megjegyzi még a r. zászlós, hogy a bárban történt intézkedés során, amikor az alkalmazottat meghallgatták, a panaszos kijelentette, hogy szerinte a rendőrök „meg vannak vásárolva”. Az előállítás során a panaszos közölte, hogy látta, amint „összesúgtak” az alkalmazottal és a rendőri intézkedés miatt feljelenti a rendőröket, az intézkedés ellen panasszal él.

A rendőrkapitányságra történt beérkezést követően a panaszosról a bilincset 1 óra 58 perckor a r. törzszászlós levette, és jelentette a r. főhadnagynak, kiemelt főelőadónak a történeteket, valamint azt, hogy az elfogott személy az intézkedéssel szemben panasszal él. A r. főhadnagy ezt követően a panaszost meghallgatta, és mivel a bal csuklóján a bilincselés hámsérülést okozott, a mentők értesítésére utasította a r. törzszászlóst. 2 óra 15 perckor érkezett meg a mentő és a mentőápoló a panaszos sérülését megvizsgálta. A bal csuklóján 1 cm hosszúságú 8 napon belül gyógyuló hámsérülést állapított meg, amelyet fertőtlenített.

A testi kényszer nem okozott sérülést.

Ezt követően a panaszost átadták az ügyeletes tisztnek, aki a panaszos előállító helységben történő elhelyezésére adott utasítást. Az előállító helységben történő elhelyezést a r. törzsőrmester hajtotta végre a r. főhadnagy felügyelete mellett.

A panaszossal szemben a büntető feljelentésen kívül az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. Korm. rendelet (Szabs.r.) 27. § (1) bekezdésébe ütköző valótlan bejelentés szabálysértés miatt feljelentést tettek. *(A Testület megjegyzi, hogy az utalt rendelkezés a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettség megszegése szabálysértésének jogszabályi hivatkozása, a valótlan bejelentést az 1999. évi LXIX. törvény 153.§-a szabályozza.)*

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003 (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2011. augusztus 8-án 1 óra 55 perckor megtörtént. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztatót kiadásra került. Az Rtv. 33 § (4) bekezdés alapján az előállítás idejéről szóló igazolást egyelőre nem adtak ki a panaszosnak, mert a panaszost előállító helyiségben helyezték el. A panaszos viszont megkapta az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM. rendelet 2.§ (8), (9) bekezdése és a 19/1996 (VIII.23.) ORFK utasítás 34/A pontja alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást.

4) A 2011. augusztus 8-án kelt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján alkalmazott igazoltatás és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján fogatosított előállítás jogszerű és szakszerű volt. A kényszerítő eszköz alkalmazása – Rtv. 47. § alapján testi kényszer és a 48. § b) pontja alapján bilincs – jogszerű és szakszerű volt. Az intézkedés megfelelt az Rtv. 15.§-ban meghatározott arányossági követelményeknek.

5) A r. főhadnagy 2011. augusztus 8-án kelt jelentésében előadta, hogy a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr – Járőr I. Alosztályának beosztottjai a r. törzsszázlós, a r. főtörzsrörmester 2011. augusztus 7-én 18 órától 2011. augusztus 8-án 6 óráig láttak el gépkocsizó járőr szolgálatot a kapitányság illetékességi területén.

A panaszost személyes szabadságában korlátozták garázdaság elkövetése miatt 1 óra 50 perckor. Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat alapján az intézkedés jogszerű és szakszerű volt. Az Rtv. 15. § (1) bekezdése alapján az intézkedés arányos volt.

Az intézkedés során testi kényszert, és bilincset alkalmaztak. A bilincs felületi hámsérülést okozott. A panaszos a rendőri intézkedéssel szemben panasszal élt. A r. hadnagy a panaszost előállítása után a kapitányság aulájában meghallgatta, aki elmondta, hogy a rendőri intézkedéssel szemben panasszal él, és sérülést is szenvedett. Kérdésre elmondta, hogy panasa abban merül ki, hogy az intézkedő rendőrök vele szemben durván viselkedtek és „Lepaktáltak egy lézengő buzival!“. Az intézkedés során, mikor megbilincseltek, a bal csuklóján hámsérülést szenvedett, illetve az intézkedés előtt a bárban a jobb combján is hámsérülése keletkezett. Az előállító helyiségben történő elhelyezése, befogadása során azt kifogásolta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem közölték, hogy miért bilincselik meg és viszik a rendőrségre.

A r. főhadnagy megjegyzi, hogy a panaszos szemmel láthatóan ittas volt és meghallgatása során az általa feltett kérdésekre adott válaszokat nem hallgatta meg, majd később kérdőre vonta r. főhadnagyot, hogy miért nem adta meg neki a megfelelő felvilágosítást.

A r. főhadnagy meghallgatta az intézkedő rendőröket, akik elmondták, hogy a panaszost garázdaság miatt állították elő, és többször közölték vele, hogy mi a rendőri intézkedés oka, de a panaszos nem volt hajlandó tudomást venni róluk.

Elmondták, hogy 1 óra 35 perckor a Bp. VII. bárba kaptak küldést, miszerint ott a panaszost bántalmazták. Meghallgatták a bejelentőt – a panaszost –, aki szemmel láthatóan ittas volt, és az általa, valamint a személyzet által előadottak alapján a panaszost felvilágosítását végezték el, továbbá közölték vele, hogy az intézkedésről rendőri jelentés fog készülni. Ezek után

beszálltak a szolgálati gépjárműbe, ekkor a panaszos a nyitott bal első ajtó felső keretét megfogta, és a kocsi eleje felé rángatni kezdte, aminek következtében az ajtó többször megreccsent, de nem rongálódott meg, mert a r. főtörzsőrmester az ajtó belülről visszatartotta.

Ezek után a r. főtörzsőrmester az ajtót folyamatosan tartva kiszállt a gépkocsiból, a panaszost a ruházatánál megfogva a gépkocsitól testi kényszer alkalmazásával eltolta, ami a karjának hátrafeszítéséből állt. Ezt követően a panaszos karjait hátra helyzetben megbilincseltek és közölték vele, hogy garázdaság miatt előállítják.

A r. főhadnagy megállapította, hogy a fentiek alapján a rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű, illetve arányos volt. A kényszerítő eszköz alkalmazása szükséges volt, és kellő ideig tartott.

6) A r. törzsszázlós 2011. október 24-én kelt jelentésében előadta, hogy a Budapest VII. bárhoz a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletének utasítására ment, mivel a panaszos telefonon bejelentést tett a Központi Ügyeletre arról, hogy őt ott bántalmazták. Az intézkedés megkezdésének oka tehát a telefonos bejelentés volt, a panaszos feljelentésének jogalapja az általa is bevallott valótlán bejelentés, elfogásának jogalapja garázda, rendzavaró magatartása, amelyet a szolgálati gépkocsi ajtajának rángatásával valósított meg.

A bejelentés miatti alapintézkedés megkezdésekor az intézkedő rendőrök közölték nevüket, jelvényszámukat és szolgálati helyüket, illetve azt, hogy egy bántalmazás miatti bejelentésre érkeztek ki a helyszínre. Miután kiderült, hogy bántalmazás egyáltalán nem történt, közölték a bejelentővel, hogy ellene valótlán bejelentés miatt szabálysértési feljelentéssel fognak élni, amit vélhetően erős ittasságára való tekintettel nem volt hajlandó tudomásul venni. Az intézkedéssel szembeni jogorvoslati lehetőségről a tájékoztatást szintén megkapta a panaszos.

Az intézkedés során megpróbálták elmagyarázni neki, hogy jogtalan az a követelése, hogy a bárban az általa elfogyasztott alkohol helyett a szórakozóhely egy POPPERS nevű záróizomlazító szer vásárlását tüntesse fel az ÁFA-s számlán. Ezt nem kívánta megérteni, sőt követelte hogy a személyzettel írassák meg a rendőrök az ÁFA-s számlát, amit az utóbbiak természetesen nem tettek meg. A rendőrök tudomása szerint ugyanakkor a fogyasztásáról a panaszos a számlát megkapta. Majd tájékoztatták az intézkedés befejezéséről, amit szintén nem volt hajlandó megérteni. A megbilincselését követően még a beszállítás során tájékoztatva lett ismételtlen a jogorvoslati lehetőségről, illetve arról, hogy az újabb intézkedésre miért került sor.

Az intézkedéssel kapcsolatosan személyes szabadságot korlátozó intézkedés történt Ennek oka a panaszos rendzavaró, garázda magatartása, amelyet a szolgálati gépkocsi ajtajának rángatásával valósított meg.

Az intézkedés során kényszerítő eszközt alkalmaztak. Ennek oka a támadás megakadályozása, ellenszegülés megtörése volt. A kényszerítő eszköz alkalmazása 2011. augusztus 8-án 1 óra 50 perctől 1 óra 58 percig, tehát 8 percig, a beszállítás idejéig tartott. Figyelmeztetés nem történt, mivel a késedelem veszéllyel járt volna. A panaszos jelezte a bal csuklójának fájdalmát, de ekkor már néhány 10 méterre voltak a rendőrkapitányságtól és a jelzéstől számítva róla a bilincset kb. 1 percen belül levették a kapitányság épületében.

A panaszos beszállítása az előállítás során szolgálati gépkocsival történt, annak jobb hátsó ülésén ült, hátra bilincselte kézzel. A járművet a r. főtörzsőrmester vezette, míg a r. törzssászlós a gépkocsi bal hátsó ülésén foglalt helyet az előállított személy mellett.

A panaszos jelezte, hogy bal csuklóján horzsolásos sérülés van, de rosszulétre nem panaszkodott. Fogdaorvos nem látta, mivel a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányságon nincs. Hozzá mentőt hívtak, amely 2 óra 15 perckor érkezett meg a rendőrkapitányságra. A mentősök a sérülését ellátták, egészségügyi intézménybe nem szállították.

A fogvatartás ideje alatt a jelentést készítő rendőr és társa a panaszossal szemben eljárási cselekményt nem foganatosított. A panaszost az előállítás ideje alatt, a mentőszolgálatra történő várakozásig a kapitányság aulájában őrizték, majd ellátását követően a kapitányság előállító helyiségében helyezte el a r. főhadnagy és a r. őrmester. A jelentést készítő rendőr és társa az intézkedést a kapitányságra történő beérkezést követően átadták annak okán, hogy a r. főhadnagy a panaszos panaszát meghallgassa. A panaszos az előállítással kapcsolatos tájékoztatókat megkapta.

A jelentést készítő rendőr még megjegyzi, hogy a panaszos már az intézkedés során közölte, hogy a rendőrökkel szemben feljelentéssel fog élni, mivel megítélése szerint jogosan várta el azt, hogy részére a rendőrök kényszerítsék ki a hamis áfás számla kiállítását, illetve feltételezte azt is, tévesen, hogy a személyzettel a rendőrök összejátszanak.

A r. törzssászlós célszerűnek tartaná beszerezni a Térfigyelő Központ kamerafelvételét, mert esetleg azon látható, hogy a panaszos miként rángatja a szolgálati gépkocsi ajtaját. Szintén célszerűnek tartaná az esettel kapcsolatosan érintett személyek, mentők, a bár alkalmazottai és a parancsnok meghallgatását is.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, az 55. § (1) bekezdésben szabályozott személyi szabadsághoz való jogát, az 59. §-ának (1) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez való jogát, az 54. §-ának (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi épséghez való jogát.

1) A Testület a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta első körben.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 3. § (1) bekezdése értelmében bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli. A Szolgálati Szabályzat 3. § (3) bekezdése értelmében továbbá „több, egy időben szükséges intézkedés közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell fogantatosítani.”

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A konkrét esetben kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a panaszos a rendőrségen arról tett bejelentést, hogy a bár alkalmazottja fizikai erőszakkal el kívánta távolítani a bár területéről és ezzel összefüggésben rendőri segítségre tart igényt. Ez az esemény nyilvánvalóan olyannak tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a és a Szolgálati Szabályzat 3. §-a értelmében rendőri beavatkozást tesz szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztet, hiszen jogellenes cselekmény elkövetésének a lehetőségét veti fel.

A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy ezt a kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

Abban megegyezik a rendőri és a panaszosi előadás, hogy a bejelentést követően két rendőr érkezett a helyszínre, akik először igazoltatták a panaszost, majd a bejelentés okáról és a történetekről kérdezték.

A panaszosi állítás szerint azonban a rendőrök, amikor kiderült, hogy a helyszínen „nem folyt vér”, közölték vele, hogy nem történt testi sértés, majd távozni akartak a helyszínről.

Ezzel szemben a rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy amikor a láthatóan – és maga által is bevallottan – ittas panaszost a bejelentett bántalmazásról kérdezték, elismerte, hogy bántalmazás nem történt, hanem azt csupán azért mondta az ügyeletnek, hogy a rendőrök mindenképpen megérkezzenek. A bejelentése valódi oka az volt, hogy nem akartak neki olyan tartalmú Afás számlát kiállítani a szórakozóhelyen, amelyet kért, ezért a rendőrök közölték vele, hogy valótlan bejelentés szabálysértése miatt ellene feljelentést tesznek, majd elhagyták a bár területét.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 153. § (1) bekezdése szerint a valótlan bejelentés szabálysértést követi el az, aki a hatóságnál vagy közfeladatot ellátó szervnél vészhelyzetről vagy rendzavarásról valótlan bejelentést tesz. A (2) bekezdés szerint a valótlan bejelentés minősített esete áll fenn, ha a hamis bejelentés alapján a hatóság vagy a közfeladatot ellátó szerv szükségtelenül a bejelentésben megjelölt helyszínre vonult vagy egyéb intézkedésre kényszerült. Ez esetben az elkövető elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Az (1) bekezdés szerinti szabálysértés esetén az eljárás a rendőrség, a (2) bekezdés szerinti szabálysértés esetén a bíróság hatáskörébe tartozik.

A Testület vizsgálata során a panaszos állításaival szemben a rendőri előadást fogadta el, egyrészt figyelemmel arra, hogy a panaszos felhívás ellenére nem pontosította a panaszbeadványát e körben, másrészt a panaszos a csatolt látlelet tanúsága szerint – a kórelőzményeik feltárása során – maga adta elő, hogy az általa sérelmezett lábsérülés azután keletkezett, hogy a rendőrök elhagyták a bárt. Ez a lábsérülés volt az egyetlen olyan sérülés, amit állítása szerint a bárban szerzett.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök jogszerűen jártak el akkor, amikor a telefonos bejelentést követően a helyszínre kiszállva először meggyőződtek a bejelentés valóság tartalmáról, majd a tudomásukra jutott információkat mérlegelve további helyszíni intézkedés mellőzése mellett a panaszos elleni eljárás megindításáról döntöttek.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége, amelynek az eljáró rendőrök megfelelően eleget tettek, így azzal összefüggésben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos előállításával kapcsolatosan a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

a) Az előállítás jogszerűsége kapcsán először a Testület az előállítás jogalapját vizsgálta.

A rendőrségi iratok az előállítással összefüggésben két jogalapot is megjelöltek, egyrészt a a szándékos bűncselekmény elkövetésén történt tettenérést [Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont], másrészt a bűncselekmény gyanúját [Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja].

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés rögzíti, hogy a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság elkövetésén történt tettenérés miatt állították elő, miután a panaszos a helyszínen fizikai erővel megpróbálta akadályozni, hogy a rendőrök elhagyják a helyszínt, és ennek érdekében a rendőrautó bal első ajtajának becsukását visszahúzással meggátolta. A panaszos az ajtót a gépkocsi eleje felé kezdte el rángatni, aminek hatására az többször megreccsent, és csak azért nem sérült meg, mert a bennülő r. főtörzsőrmester fogta az ajtó belső markolatát.

A Btk. 271. § (1) bekezdése szerint a garázdaság vétségét követi el az, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Ez a rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

A Testület korábbi gyakorlatával összhangban ismételten utal arra, hogy nem vizsgálja, hogy a panaszos cselekménye megvalósította-e a bűncselekmény tényállását, csupán azt értékeli, hogy a panaszos magatartása megfelelő szintű – szabálysértési vagy büntetőeljárás megindításához szükségesnél egyébként alacsonyabb szintű – gyanút biztosított-e a rendőri intézkedéshez.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület itt is egy állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi. Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból az derül ki, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

A jelen esetben a panaszos utóbb maga is elismerte, hogy egyrészt ittas volt, másrészt valóban megfogta a rendőrautó ajtaját avégett, hogy megakadályozza, hogy a rendőrautó elhagyja a helyszínt, a rendőrök ezért intézkedés alá vonták. A jelenlegi bírósági joggyakorlat alapján (BH 2010.177.) – a magatartás erőszakos jellege mellett – a garázdaság tényállásának megvalósulásához a megbotránkoztatás vagy riadalomkeltésre alkalmasság megállapíthatóságának nem feltétele mások tényleges jelenléte vagy észlelése, hanem elegendő annak akár távoli, de reális esélye is. Minderre tekintettel a jelen esetben a konkrét jogellenes magatartásnak a rendőri intézkedéshez szükséges fokú gyanúját akkor is megvalósította a panaszos magatartása, ha a rendőri jelentések nem számolnak be mások jelenlétéről, illetve az ekörben végzett tanúkutatás eredménytelen volt.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. tettenérés esetében nem ad mérlegelési jogkört a rendőrségnek és a panaszos maga is elismerte az elkövetési magatartást a Testület az előállítást jogszerűnek minősítette, amelynek kapcsán nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

Figyelemmel arra, hogy a rendőri iratok által megjelölt másik előállítási ok (a bűncselekmény gyanúja) tettenérés esetén nyilvánvalóan megvalósul, és a Testület a tettenérést, mint hivatkozási alapot a fentiek szerint elfogadta, a Testület az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontjában megjelölt előállítási ok részletes vizsgálatától eltekintett, és elsődleges előállítási okként a tettenérést fogadta el.

b) Az előállítás időtartamával kapcsolatban az alábbiakat állapította meg a Testület.

A vonatkozó jogszabály szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult

meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani. Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani. [Rtv. 33. § (3)-(4) bekezdése]

Az arányosság követelményét az Rtv. 15. §-a valamennyi rendőri intézkedésre általános jelleggel írja elő akként, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos előállítása 2011. augusztus 1-jén 1 óra 55 perctől 9 óra 5 percre tartott, ez idő alatt őt a panasza kapcsán meghallgatta a r. főhadnagy, ellátta a 2 óra 15 perckor megérkező mentőorvos, majd kitöltették vele 2 óra 35 perckor az ételmezei és értesítési igényről szóló iratokat. Az értesítés 2 óra 49 perckor sikeresen megtörtént, majd a vagyontárgyai letételezése után az előállító helyiségben helyezték el, 5 óra elteltével megkapta az igényelt ételmiszert, ezt követően később gyanúsítottként hallgatták ki és „rabosították”.

A rendőrség a „rabosítás” időpontja és a gyanúsított kihallgatás időpontja vonatkozásában nem tett előadást, ezzel kapcsolatban iratokat nem csatolt, ezért annak időtartamát a Testület nem tudta megállapítani.

A panaszos tehát összesen 7 óra 10 percet töltött a rendőrkapitányságon, ezzel kapcsolatban a Testületnek azt kellett vizsgálnia, hogy a panaszossal szemben fogatosított eljárási cselekményekhez szükséges idővel arányban volt-e a panaszos előállításának időtartama.

A rendőri iratokból felrajzolódó kronológia szerint a panaszos az előállító helyiségbe kb. 2 óra 50 és 3 óra között kerülhetett, majd az étkeztetést követően (kb. 7 óra – fél nyolc) került sor a kihallgatására és a rabosítására, ezt követően pedig 9 óra 5 perckor szabadult. A panaszos tehát kb. 3 óra és 7 óra között tartózkodott az előállító helyiségben úgy, hogy vele szemben kb. 4 órán keresztül semmilyen eljárási cselekményt nem fogatosítottak.

A rendőri jelentések egybehangzóan adják elő, hogy a panaszos erősen zaklatott és ittas állapotban érkezett a kapitányság épületébe. A r. főhadnagy a panaszos meghallgatása során azt tapasztalta, hogy a panaszos az általa feltett kérdésekre nem hallgatja meg a válaszokat, közbevág, majd később sérelmezi, hogy nem kapott választ a kérdésére.

Ezt ugyanakkor a rendőrség nem hozta összefüggésbe a panaszos fogvatartásának időtartamával meghatározásával és más arra okot adó körülmény sem volt feltárható.

Mindezekre figyelemmel a Testület álláspontja szerint a rendőrség indokolatlanul végezte el csupán reggel 7 óra után a kihallgatást, amely eljárással a panaszos személyi szabadságát jogalap nélkül korlátozta.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban előírt arányossági követelményre - meghaladta az elérni kívánt célhoz szükséges időt, ezért ennek kapcsán a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelmét állapította meg.

3) A Testület ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök jogszerűségét vizsgálata.

a) A testi kényszer alkalmazása kapcsán az alábbi megállapításokat tette a Testület.

Az kényszerítő eszközök alkalmazásának feltételeit az Rtv. 16. § (1) bekezdése szabályozza, eszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Szolgálati Szabályzat 57. § (1) bekezdése szerint a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.

Az arányosság követelményét a fentebb idézett Rtv. 15. §-a általános jelleggel írja elő.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 59. § (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr felhasználhatja az önvédelmi fogásokat is.

A Szolgálati Szabályzat 58. § (2) bekezdése szerint a kényszerítő eszközök alkalmazása során ellenszegülésnek kell tekinteni azt a célzatos, fizikai erő kifejtéssel járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a rendőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést fogantosszon.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak, amikor a gépkocsi ajtaját megragadta, azt rángatta, és erőszakkal nem engedte bezárulni. A r. főtörzsőrmester az ajtót folyamatosan tartva kiszállt a gépkocsiból, a panaszost a ruházatánál megfogva a járműtől testi kényszer alkalmazásával eltolta, ezzel megtörte az ajtó becsukását akadályozó, károkozó tevékenységét, majd a testi kényszert alkalmazva a panaszos karját hátrafeszítette az intézkedéstaktikai ajánlás szerint. Végül a panaszost az épület falához kísérte, ahol hátrabilincselte a kezét. A testi kényszer alkalmazásának célja az ellenszegülés

megtörése volt. A kényszerítő eszköz alkalmazása előtt arra figyelmeztetés nem történt, mert a késedelem veszélyével járt volna.

A panaszos viszont úgy adta elő a történeteket, hogy ő valóban megfogta a kocsiajtót és nem engedte elmenni a rendőrautót. Kérdéseire a rendőr mindeközben nem válaszolt, ellenben mindkét rendőr kiugrott a kocsiából, majd a karját hátrafeszítették, és megbilincseltek.

A jelen esetben, különös tekintettel arra, hogy a panaszos maga is úgy nyilatkozott, hogy megfogta a kocsiajtót, azt megtartotta, és nem engedte, hogy a rendőrautóval a rendőrök a helyszín elhagyják, a Testület a panaszos magatartását olyan ellenszegülésnek minősítette, amelynek megtörése, illetve a károkozás megakadályozása végett a rendőrök jogszerűen alkalmaztak testi kényszert a panaszossal szemben.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos testi épséghez való joga a testi kényszer alkalmazása kapcsán.

Szintén elfogadta az ügy körülményeire tekintettel azt a rendőri hivatkozást a Testület, hogy az előzetes figyelmeztetés a késedelem veszélyével járhatott volna, **ezért e körben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem állapította meg.**

b) A bilincs alkalmazása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az Rtv. 48. §-a szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincs alkalmazásának szabályait a Szolgálati Szabályzat 60. §-a tovább részletezi. „Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt:

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.”

A bilincselés történhet két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése, vagy kezek előre, illetve hátra bilincselése, illetve indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése, vagy indokolt esetben tárgyhoz bilincselés útján.

A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélszerűsággal választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadásától, illetve szökéstől.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) pontja alapján a támadás megakadályozása, illetve az ellenszegülés megtörése végett alkalmaztak bilincset, a kezek hátrabilincselésével a rendőrkapitányságra történő beszállítás ideje alatt (1 óra 50 perctől 1 óra 58 percig).

Tekintettel a panaszos ittasságára, testi adottságaira, illetve erőszakos, garázda magatartására, amelyet a Testület a testi kényszer jogszerűségének vizsgálata során leírt, és melyet maga a panaszos is beismert, a Testület elfogadta azt a rendőri hivatkozást, miszerint a támadás megakadályozása végett szükséges volt a panaszos megbilincselése.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrség által megjelölt ok megalapozta a bilincs alkalmazását, ezért a panaszos emberi méltósághoz való joga amiatt nem sérült.

5) Ezt követően a Testület a panaszos azon kifogását vizsgálta, hogy a bilincset kérése ellenére nem lazították meg, ezért sérüléseket szerzett.

A Testület a vizsgálta során az alábbi jogszabályokra volt figyelemmel.

Az Rtv. 16. § (4) bekezdése szerint a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni.

Az Rtv. 17. §-a szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A Szolgálati Szabályzat 57. § (2) bekezdése szerint a rendőr a kényszerítő eszköz alkalmazása során a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti.

A panaszos beadványában előadta, hogy többször könyörgött a rendőröknek, hogy lazítsák meg a bilincset, mert fájdalmat és sérüléseket okoz, azonban a rendőrök ahelyett, hogy levették volna, inkább többször hirtelen megváltoztatták a gépkocsi haladási sebességét, ami által a bilincs szorosabban fonódott a kezére. Előadása nem tér ki arra, hogy végül is mikor vették le róla a bilincset és azt a panaszos a Testület felhívására sem pontosította.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben mindösszesen 8 percig alkalmaztak bilincset, ami megfelel a rendőrkapitányság és a szórakozóhely közötti távolság gépkocsival történő megtételéhez szükséges időnek (6-8 perc) a Google útvonaltervezője szerint.

A rendőri jelentések nem vitatták, hogy a bilincselés során keletkeztek – a panaszos által csatolt látletben leírt – hámsérülések a panaszos kezén. És azt is rögzítik, hogy a panaszos valóban jelezte, hogy szorítja a bilincs, azonban ekkor a rendőrkapitányság épületétől csupán

kb. 10 méter távolságra voltak a gépjárművel, és a jelzést követően pedig kb. 1 percen belül levették a bilincset a panaszosról.

A rendőrök tehát – függetlenül annak szándékosságától - olyan magatartást tanúsítottak, aminek következtében a panaszos sérüléseket szerzett .A sérülések miatt orvosi segítséget vettek igénybe, ezzel eleget tettek az Rtv. 17. §-ban foglalt kötelezettségüknek.

A Testület a vizsgálata során figyelemmel volta arra, hogy a panaszos agresszív magatartást tanúsított, így nem kizárt, hogy a saját magatartásával is közrehatott abba, hogy a bilincs a kezére szorult, de a rendelkezésre álló adatok alapján az sem kizárható, hogy a rendőrök nem megfelelő körültekintéssel jártak el.

További rendelkezésre álló bizonyíték hiányában nem állapítható meg, hogy a panaszos azon állításának, hogy többszöri fékezéssel a panaszos tehetetlenségét használták ki a rendőrök, hogy sérüléseket okozzanak a panaszosnak, mennyi a valóság alapja.

Szintén nem lehet megállapítani további bizonyítékok hiányában, tekintettel a panaszos magatartására és a látleletben foglaltakra, hogy a panaszos által sérelmezett fejsérülés bekövetkezett-e, illetve, hogy valóban a rendőri intézkedés során keletkezett.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 17. §-ában rögzített kötelezettségeket, ezért a panaszos testi épséghez való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

IV.

A Testület megállapította, hogy a bejelentés és annak ellenőrzése során tapasztalt tények alapján fennállt a rendőrök intézkedési kötelezettsége, ezért ekörben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Az előállításra megfelelő jogalap birtokában került sor, ezért emiatt nem sérült panaszos személyi szabadsághoz való joga, ugyanakkor az előállítás időtartamának aránytalansága miatt ugyanezen alapjog súlyos fokú sérelmét állapította meg a Testület.

A kényszerítő eszközök alkalmazása kapcsán nem sérült a panaszos testi épséghez, illetve az emberi méltósághoz való joga. Elfogadta a Testület, hogy az alkalmazás előtti figyelmeztetés a késedelem veszélyével járt volna, ezért ekörben nem állapította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

A beszállítás során tanúsított rendőri magatartásra vonatkozó kifogás kapcsán a Testület nem tudta megállapítani, hogy sérült-e a panaszos testi épséghez való joga, mivel a Testület további információk hiányában nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos által sérelmezett esemény valóban megtörtént-e.

Mindezek alapján a Testület az Rtv. 93/A. § (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. január 31.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET